

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD - 2068, Chișinău, str. Alecu Russo,1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 09.02.2023

Nr. CN-09/21-05

Plenul Consiliului Concurenței,
acționând în temeiul art. 41 alin. (1) lit. h) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 (*în continuare - Legea concurenței*), Hotărârii Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței,

analizând raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 09 din 15.03.2021 privind presupusele încălcări ale prevederilor art. 16 și art. 17 din Legea concurenței săvârșite de către întreprinderea „Servprodland” S.R.L. în raport cu întreprinderea „Cariera Șaptebani” S.A., observațiile părților și materialele acumulate în cadrul investigației

A CONSTATAT:

1. La data de 05.02.2021, în adresa Consiliului Concurenței a parvenit plângerea cu nr. de intrare 338 (*în continuare - plângere*), depusă de către întreprinderea „Cariera Șaptebani” S.A. privind presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către „Servprodland” S.R.L.

2. Potrivit celor invocate în plângere, presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către întreprinderea „Servprodland” S.R.L. se manifestă prin preluarea organizată a clientelei reclamantei în contextul deținerii calității de administrator al ambelor întreprinderi, în aceeași perioadă de timp, de către dl

și instigarea clienților întreprinderii reclamante la rezilierea contractelor cu ultima și contractarea întreprinderii reclamate, fapte care indică la semnele încălcării art. 16 și art. 17 ale Legii concurenței.

3. Urmare a examinării preliminare a plângerii, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. (1) lit. f) și în temeiul prevederilor art. 55 alin. (1) din Legea concurenței, Plenul Consiliului Concurenței, prin Dispoziția nr. 09 din 15.03.2021 a dispus inițierea investigației privind presupusele încălcări ale prevederilor art. 16 și art. 17 ale Legii concurenței de către „Servprodland” S.R.L., manifestate prin utilizarea secretului comercial al întreprinderii reclamante sub forma transferului organizat al clientelei ultimei și instigarea clientelei întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. la rezilierea contractului cu aceasta.

I. Părțile implicate

Reclamant:

4. „Cariera Șaptebani” S.A., data înregistrării de stat – 24.07.1996, adresa juridică: MD-5638, r-nul Râșcani, s. Șaptebani, IDNO 1003602018096.

„Cariera Șaptebani” S.A. este o întreprindere care comercializează materiale de construcție.

Reclamat:

5. „Servprodland” S.R.L., data înregistrării de stat – 27.07.2016, adresa juridică: MD-4822, r-nul Criuleni, s. Dubăsarii Vechi, IDNO 1016600023311.

„Servprodland” S.R.L. este o întreprindere care comercializează materiale de construcție.

II. Piața relevantă: piața relevantă a produsului și piața geografică relevantă

6. **Piața relevantă** este piața în cadrul căreia se evaluează o anumită problemă de concurență și care se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă.

7. **Piața relevantă a produsului.** Conform art. 4 din Legea concurenței, piața relevantă a produsului cuprinde toate produsele considerate de consumatori ca interschimbabile sau substituibile datorită utilizării date acestora, caracteristicilor fizice, funcționale și a prețului.

8. Luând în considerare faptul că reclamantul invocă instigarea la rezilierea contractului cu concurentul și utilizarea secretului comercial în procesul comercializării materialelor de construcție, piața relevantă a produsului se definește ca piața comercializării materialelor de construcție.

9. **Piața geografică relevantă.** Conform art. 4 din Legea concurenței, piața geografică relevantă se referă la zona în care întreprinderile sunt implicate în oferta sau cererea de pe piața relevantă a produsului, în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene și care poate fi deosebită de zonele geografice învecinate prin condiții de concurență ce diferă în mod apreciabil.

10. Ținând cont că materialele de construcție sunt comercializate deopotrivă pe teritoriul Republicii Moldova și Ucraina, piața geografică relevantă o constituie întreg teritoriul Republicii Moldova.

11. **Piața relevantă** este piața comercializării materialelor de construcție pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

III. Perioada supusă examinării

12. Perioada de timp supusă examinării: 27.07.2016 – 03.11.2020.

13. Perioada de timp supusă examinării a fost determinată în funcție de intervalul de timp în care dl ȚȚȚ a deținut concomitent funcția de administrator al întreprinderilor „Cariera Șaptebani” S.A. și „Servprodland” S.R.L., fapt constatat în baza extraselor din Registrul de stat al persoanelor juridice prezentate de reclamant (vol.I, f.d. 11, 16) și confirmat de ȚȚȚ (vol.I, f.d. 61-69).

IV. Acte și fapte constatate

14. La data de 05.02.2021, în cadrul Consiliului Concurenței a parvenit plângerea cu nr. de intrare 338 (vol. I, f.d. 2-10), depusă de întreprinderea „Cariera

Șaptebani” S.A. privind presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de întreprinderea „Servprodland” S.R.L., ce se manifestă prin preluarea unei părți semnificative a clientelei întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A., ce reprezintă secret comercial, prin intermediul dlui ȚȚȚȚ, administrator în aceeași perioadă de timp atât a întreprinderii reclamate, cât și a întreprinderii reclamante, precum și prin instigarea clienților întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. la executarea necorespunzătoare, neexecutarea și/sau rezilierea contractelor încheiate cu ultima și contractarea întreprinderii reclamate, fapte care indică la semnele încălcării art. 16 și art. 17 ale Legii concurenței.

15. Conform celor invocate în plângere se atestă că, în rezultatul acțiunilor de concurență neloială reclamate s-au înregistrat următoarele cazuri de migrare a clienților întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. către „Servprodland” S.R.L.:

- în anul 2019, „Cariera Șaptebani” S.A. a livrat către ȚȚȚȚ marfă în sumă de 525 794, 49 lei, ceea ce reprezintă o diminuare cu 622 416, 61 lei din prețul livrărilor pentru anul 2018, care a constituit suma de 1 148 211, 1 lei. Diminuarea venitului cu 622 416, 61 lei reprezintă consecința directă a migrării cumpărătorului dat către societatea concurentă- „Servprodland” S.R.L.;

- în anul 2017, „Cariera Șaptebani” S.A. a livrat către ȚȚȚȚ (incorporată în Ucraina), marfă în valoare de 11 541 216, 56 lei. Urmare a preluării clientului dat de către „Servprodland” S.R.L., încasările către societatea subscrisă au fost diminuate semnificativ. Astfel, deja în anul 2018, „Cariera Șaptebani” S.A. a încasat în urma raportului de vânzare cu ȚȚȚȚ suma de 4 045 300, 02 lei, ceea ce reprezintă o diminuare cu 7 495 916, 54 lei în raport cu anul 2017. O diminuare a venitului cu 7 495 916, 54 lei reprezintă consecința directă a migrării clientului dat printr-o faptă de concurență neloială către compania care îi aparținea dlui ȚȚȚȚ- „Servprodland” S.R.L.

16. Suplimentar, autorul plângerii atrage atenția asupra faptului că fondatorul și administratorul întreprinderii „Servprodland” S.R.L., prin acțiunile sale a încălcat atât obligația legală de a păstra secretul comercial prevăzută de art. 8 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 171 din 06.07.1994 cu privire la secretul comercial (în

continuare- Legea nr. 171/1994), cât și obligațiile de confidențialitate, neconcurență și loialitate pe care acesta și le-a asumat prin încheierea contractului individual de muncă, la data de 21 octombrie 2014, cu întreprinderea „Cariera Șaptebani” S.A.

17. În cele din urmă, reclamantul încheie prin a menționa că prin acțiunile de concurență neloială săvârșite de „Servprodland” S.R.L. i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil, solicitând inițierea investigației concurențiale și constatarea încălcărilor sesizate.

18. Ținând cont de cele semnalate de către întreprinderea reclamantă, în scopul acumulării informațiilor necesare în vederea determinării necesității inițierii unei investigații, Consiliul Concurenței a solicitat întreprinderii reclamate expunerea asupra plângerii respective, precum și prezentarea listei clientelei întreprinderii „Servprodland” S.R.L. și prețul contractelor încheiate cu fiecare client, în mod separat, pe perioada următoarelor intervale de timp: a) anterior deținerii calității de administrator al întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. de către dl ȚȚȚȚ; b) pe parcursul deținerii calității de administrator al întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. de către dl ȚȚȚȚ; c) ulterior încetării calității de administrator al întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. de către dl ȚȚȚȚ.

19. Prin intermediul scrisorii cu nr. de intrare 806 din 26 februarie 2021, reclamatul a comunicat autorității de concurență următoarele:

- cu consimțământul dl ȚȚȚȚ, în luna iunie a anului 2016, dl ȚȚȚȚ a fondat întreprinderea „Servprodland” S.R.L.;

- în perioada anilor 2019-2020, „Servprodland” S.R.L. a organizat importul cimentului vrac și a pietrei de granit din Ucraina. Aflând despre acestea, dl ȚȚȚȚ a cerut trecerea contractelor pentru importul de piatră, de granit și a cimentului pe „Cariera Șaptebani” S.A., deși ultima nu a operat niciodată cu genurile menționate de import, nu a avut în lista de parteneri furnizorii respectivi și nici nu a deținut ofertele lor comerciale de colaborare;

- reclamantul cu rea credință, neprobat și rău intenționat susține că „Servprodland” S.R.L. ar fi preluat o „parte semnificativă” din clientela

întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A., deși face trimitere în plângere doar la două societăți comerciale care au avut o mică perioadă de timp relații comerciale și cu „Servprodland” S.R.L.- Ș&Ș&Ș& și Ș&Ș&Ș&;

- întreprinderea „Servprodland” S.R.L. a livrat întreprinderilor Ș&Ș&Ș& și Ș&Ș&Ș& piatră de var achiziționată de la alte cariere atunci când „Cariera Șaptebani” S.A. nu mai reușea să îndeestuleze cantitățile solicitate de acestea.

20. Pe de altă parte, întreprinderii reclamante i s-a solicitat prezentarea următoarelor informații: a) probarea (argumentarea) faptului obținerii și/sau folosirii secretului comercial al întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. de către întreprinderea „Servprodland” S.R.L. în persoana dl Ș&Ș&Ș& deopotrivă prin prisma prevederilor art. 2 din Legea nr. 171/1994, în vigoare până la data de 01.03.2019 și prin prisma secțiunii 3, Capitolul XXXIII din Codul civil al Republicii Moldova; b) indicarea acțiunilor concrete prin care întreprinderea „Servprodland” S.R.L. a instigat clientela întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. la neîndeplinirea obligațiilor contractuale și la rezilierea contractului cu întreprinderea reclamantă; c) comunicarea eventualelor avantaje oferite (propușe) de către întreprinderea „Servprodland” S.R.L. pentru atragerea (migrarea) clientelei întreprinderii reclamante; d) prezentarea listei clientelei întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. și prețul contractelor încheiate cu fiecare client în mod separat pe perioada următoarelor intervale de timp: (i) anterior deținerii calității de administrator al întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. de către dl Ș&Ș&Ș&; (ii) pe parcursul deținerii calității de administrator al întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. de către dl Ș&Ș&Ș&; (iii) ulterior încetării calității de administrator al întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. de către dl Ș&Ș&Ș&.

21. La solicitarea Consiliului Concurenței, reclamantul prin intermediul scrisorii cu nr. 972 din 09.03.2021 a comunicat următoarele:

- informația privind clientela întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A.: a) reprezintă secret comercial; b) nu este o informație notorie sau accesibilă, din motiv că este cunoscută doar unui cerc restrâns de persoane și anume de către administratorul și contabilul companiei, care sunt ținute prin contract la păstrarea

secretului comercial și la confidențialitatea informațiilor aflate; c) în scopul asigurării protecției informației respective, în contractele încheiate cu administratorul și contabilul se conține atât clauze de păstrare a secretului comercial cât și clauze de confidențialitate; d) nu constituie secret de stat; e) nu constituie informații despre activitatea negativă a persoanelor.

- cunoașterea informației privind clienții întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A., inclusiv particularitățile activității și necesitățile de materie primă a fiecăruia, i-a permis lui ȚȚȚ să utilizeze informația dată prin săvârșirea preluării clientelei date, în folosul întreprinderii al cărei proprietar era- „Servprodland” S.R.L.;

- „Servprodland” S.R.L. formula către ȚȚȚ oferte comerciale cu condiții economice și tehnologice mai avantajoase, în ciuda faptului că ȚȚȚ deja încheiaseră cu „Cariera Șaptebani” S.A., la data de 01 decembrie 2016, contractul de vânzare-cumpărare a pietrișului nr. ZS/CS-01.

22. Astfel, în baza aspectelor invocate în plângere, precum și a informațiilor prezentate de părți, Plenul Consiliului Concurenței a adoptat Dispoziția nr. 09 din 15.03.2021 prin care a dispus inițierea investigației privind presupusele încălcări ale prevederilor art. 16 și art. 17 din Legea concurenței săvârșite de către „Servprodland” S.R.L.

23. Pe cale de consecință, în vederea elucidării unor aspecte ale cazului investigat, Consiliul Concurenței a solicitat reclamantului probarea cazurilor de reziliere a contractelor încheiate cu aceasta și indicarea cazurilor de executare necorespunzătoare/neexecutare a obligațiilor contractuale de către clienți, condiționate de presupusele acțiuni de instigare din partea întreprinderii „Servprodland” S.R.L., iar reclamantului expunerea opiniei sale asupra faptului migrării clientelei întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. către „Servprodland” S.R.L.

24. La data de 12 aprilie 2021, în adresa Consiliului Concurenței a parvenit scrisoarea cu nr. de intrare 2242, în care reclamantul relevă că preluarea prin acțiuni de concurență neloială a clienților de către „Servprodland” S.R.L. a fost precedată de instigarea acestora la neîndeplinirea obligațiilor de cumpărare a

cantităților convenite de marfă asumate față de „Cariera Șaptebani” S.A. și, respectiv încetarea *de facto* a raporturilor comerciale dintre societatea reclamantă și clienții săi.

25. Adicional, reclamantul a menționat că raporturile contractuale dintre „Cariera Șaptebani” S.A. și întreprinderile X&X&X, X&X&X, X&X&X au încetat urmare a presupusei instigări din partea „Servprodland” S.R.L.

26. În acest sens, reclamantul a precizat că însuși reclamatul a prezentat Consiliului Concurenței probe din care rezultă că concomitent vânzării de către „Cariera Șaptebani” S.A. a mărfii către întreprinderile menționate *supra*, „Servprodland” S.R.L. livra întreprinderilor X&X&X, X&X&X aceeași categorie de marfă și făcea oferte întreprinderii X&X&X.

27. De cealaltă parte, reclamatul a comunicat prin scrisoarea cu nr. de intrare 2197 din data de 08 aprilie 2021 că acțiunea de preluare a clienților întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A.- X&X&X și X&X&X, ce constituie, după calificarea dlui X&X&X, acțiune de concurență neloială, este una inventată, or, „Servprodland” S.R.L. în perioada 2019- până în prezent, nu a livrat piatră către X&X&X, iar livrările către X&X&X, începând cu anul 2018, au fost absolut neesențiale.

28. În susținerea poziției sale precum că plângerea depusă de către întreprinderea „Cariera Șaptebani” S.A. este una vădit abuzivă, reclamatul a prezentat 2 (două) înscrisuri, unul dintre care atestă că X&X&X a procurat marfă de la „Servprodland” S.R.L., din motiv că „Cariera Șaptebani” S.A. nu reușea să îndeplinească cererile acesteea, iar cel de-al doilea reprezintă răspunsul întreprinderii X&X&X la interpelarea reprezentantului întreprinderii „Servprodland” S.R.L., prin care prima comunică că în anul 2018 a încheiat un contract de achiziții publice cu Administrația de Stat a Drumurilor, cu termen de executare a lucrărilor foarte restrâns, iar ținând cont de faptul că pentru executarea lucrărilor a avut nevoie de un volum mare de materiale de construcție, aceasta a încheiat contracte de livrare de marfă cu mai mulți agenți economici, inclusiv cu „Cariera Șaptebani” S.A. și „Servprodland” S.R.L.

29. De asemenea, la data de 08 iunie 2021, reclamatul a depus o referință

prin care a infirmat, tranșant, acuzațiile reclamantului privind existența cărorva raporturi contractuale/comerciale trecute sau prezente între „Servprodland” S.R.L. și întreprinderile X și Y.

30. În consecutivitate, având la bază înscrisurile prezentate de către reclamant, Consiliul Concurenței a solicitat întreprinderilor X și Y să comunice dacă au încheiat contracte cu întreprinderea „Servprodland” S.R.L. pe parcursul derulării raporturilor contractuale cu întreprinderea „Cariera Șaptebani” S.A. sau ulterior.

31. Respectiv, în adresa Consiliului Concurenței a parvenit doar scrisoarea întreprinderii X cu nr. de intrare 2938 din 09 iunie 2021, prin care ultima informează că în anul 2018 a încheiat contracte de livrare de materiale de construcție cu mai mulți agenți economici, dintre care „Cariera Șaptebani” S.A. și „Servprodland” S.R.L.

32. Suplimentar, în contextul acuzațiilor deduse examinării, la data de 14 iulie 2022, reclamantul prin scrisoarea cu nr. de intrare 3365, a concretizat că acțiunea de obținere și folosire a secretului comercial al întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. s-a materializat și prin intermedierea vânzării mărfii produse de către concurenții direcți ai întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A.- X și Y, de către „Servprodland” S.R.L. prin intermediul dlui Z.

33. La data de 02 februarie 2022, Consiliul Concurenței, prin scrisorile nr. CN-06/18-93 și CN-06/19-94, a transmis părților raportul de investigație, informându-le astfel despre dreptul de a prezenta observații asupra acestuia.

34. Prin intermediul scrisorii cu nr. de intrare 1261 din 31 martie 2022, întreprinderea „Cariera Șaptebani” S.A. a prezentat următoarele obiecții asupra raportului de investigație.

35. Din motiv că, Consiliul Concurenței pune la îndoială faptul că informația cu privire la clientela întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. întrunește cerințele prevăzute de art. 2 din Legea nr. 171/1994, reclamanta atrage atenția asupra faptului că în contractele încheiate cu întreprinderile X și Y se conțin mențiuni precum că informația ce derivă din contract reprezintă secret comercial.

36. În aceeași ordine de idei, reclamantul indică că sintagmele „*este confidențială și nu poate fi divulgată sau utilizată în scopuri personale*” de la pct. 6.12 din contractul încheiat între „Cariera Șaptebani” S.A. și X<X<X, precum și „*contractul menționat cât și întreaga informație ce derivă din acesta reprezintă informație cu acces limitat*” de la pct. 11.14 din contractul încheiat între „Cariera Șaptebani” S.A. și X<X<X denotă în mod lipsit de echivoc că informația privind beneficiarul mărfii (X<X<X) și, respectiv, informația ce derivă din contract, corespunde unor măsuri necesare pentru păstrarea confidențialității, după cum impune teza I din lit. c), art. 2 din Legea nr.171/1994.

37. În vederea probării că informația privind clientela corespunde și celorlalte condiții impuse informației ce constituie secret comercial de prevederile art. 2 din Legea nr.171/1994, reclamantul indică că:

- informația privind clientela are valoare economică reală din motiv că fiind pasibilă de „exploatare” de către întreprindere, face posibilă recunoașterea acesteia în calitate de „bun”, în sensul art. 1, Protocolul 1 la Convenție (ex. Buzescu c. României);

- informația privind clientela „Cariera Șaptebani” S.A. nu este, potrivit legislației, o informație notorie sau accesibilă, din motiv că este cunoscută doar unui cerc restrâns de persoane și anume de către administratorul și contabilul companiei care, sunt ținuți, prin contract, la păstrarea secretului comercial și la confidențialitatea informațiilor aflate;

- nu constituie secret de stat;

- nu constituie informații despre activitatea negativă a persoanelor.

38. Totodată, reclamantul menționează că potrivit pct. 7 din contractul individual de muncă încheiat de către „Cariera Șaptebani” S.A. cu dl X<X<X, ultimul era obligat să nu divulge, pe toată perioada de acțiune a contractului individual de muncă și în termen de 1 an după încetarea contractului, date sau informații de care a luat cunoștință în perioada de acțiune a contractului. Respectiv, având mențiunea că reprezintă obiectul unor măsuri de păstrare a confidențialității, informația cunoscută de către administrator în cursul exercitării funcției, printre

care și cea privind clientela întreprinderii, reprezintă secret comercial.

39. Se aduce în atenția Consiliului Concurenței și faptul că Legea nr. 171/1994 a fost abrogată prin intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative astfel încât cerințele pe care trebuie să le întrunească informația pentru a fi secret comercial, se regăsesc deja în art. 2047 alin. (3) din Codul civil al Republicii Moldova (*în redacția actuală*).

40. Așadar, în opinia reclamantului, începând cu data de 01 martie 2019, reprezintă secret comercial întreaga informație despre toată clientela reclamantei „care a făcut obiectul unor măsuri rezonabile pentru a fi păstrată secretă”, în contextul în care din perspectiva legii noi, pentru a fi secret comercial, informația nu necesită a fi menționată/marcată ca reprezentând obiectul unor măsuri de păstrare a confidențialității.

41. Cu privire la concluziile din raportul de investigație privind încălcarea de către „Servprodland” S.R.L. a prevederilor art. 16 din Legea concurenței, reclamantul menționează că „Servprodland” S.R.L. formula către 3<3<3< oferte comerciale cu condiții economice și tehnologice mai avantajoase, în timp ce ultimul deja încheiaseră un contract cu întreprinderea „Cariera Șaptebani” S.A. De altfel, „Cariera Șaptebani” S.A. livra către 3<3<3< piatră de calcar spartă fracția 20-120 la un preț de 3<3<3< \$ *per* tonă, iar „Servprodland” S.R.L. oferea pentru același produs un preț mai avantajos de 3<3<3< \$ *per* tonă.

42. În contextul celor relevate, reclamantul în epilog își exprimă nedumerirea față de concluziile raportorului în care, în opinia acestuia, lipsește o apreciere a probelor prezentate în susținerea încălcărilor invocate, astfel solicitând audieri, în temeiul art. 64 alin. (1) din Legea concurenței.

43. Alte observații asupra raportului din partea părților nu au parvenit în adresa autorității de concurență.

44. Totodată, deși cererea reclamantului cu privire la organizarea audierilor, a fost aprobată, la data de 10 ianuarie 2023 acesta a informat Consiliul Concurenței despre faptul că renunță la audierile solicitate odată cu prezentarea observațiilor

asupra raportului de investigație, urmare a reevaluării cauzei.

45. În acest sens, din totalitatea informațiilor acumulate în cadrul examinării preliminare a plângerii cu nr. de intrare 338 din 05.02.2021 și a investigației inițiate prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 09 din 15.03.2021, precum și urmare a examinării observațiilor făcute de reclamant asupra raportului de investigație, inclusiv a informațiilor prezentate suplimentar de către reclamat se rețin următoarele:

46. Ținând cont de faptul că, reclamantul a invocat prevederile art. 17 din Legea concurenței, se impune necesitatea de a sublinia că norma respectivă depășește cadrul normativ primar care o instituie, motiv din care aceasta se aplică doar în coroborare cu norma completatoare care prevede căror cerințe trebuie să corespundă o informație ca să fie atribuită secretului comercial.

47. Prin urmare, având în vedere că din plângere rezultă că acțiunile de obținere și folosire ilicită a secretului comercial ce i se impută întreprinderii „Servprodland” S.R.L. cad sub incidența a două legi, și anume a Legii nr. 171/1995 (*abrogată prin Legea nr. 133 din 15.11.2018, în vigoare din 01.03.2019*) și Codului civil al Republicii Moldova, în virtutea faptului că acestea se prezumă a fi săvârșite în baza unei intenții unice, în intervalul de timp 2016-2020, la examinarea faptelor întreprinderii reclamate s-a acordat o atenție sporită pentru determinarea normei aplicabile fiecărei acțiuni în parte.

48. Cu toate acestea, referitor la presupusele încălcări ale prevederilor art. 17 din Legea concurenței, menționăm că reclamantul nu a prezentat probe, iar Consiliul Concurenței în cadrul investigației nu a identificat probe din care să rezulte că informația cu privire la clienții întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. constituie secret comercial, precum și că informația respectivă a fost folosită de „Servprodland” S.R.L. în scopul obținerii unor beneficii patrimoniale.

49. De altfel, în cadrul investigației s-a constatat că în vederea fundamentării învinuirii aduse întreprinderii „Servprodland” S.R.L., autorul plângerii a atribuit eronat lista clienților întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. la secret comercial, prezentând în calitate de probă- contractul individual de muncă nr. 2-dir/14

încheiat între „Cariera Șaptebani” S.A. și dl ȚȚȚȚ.

50. Reclamantul a reiterat chiar și în scrisoarea cu nr. de intrare 972 din 09 martie 2022, că de către „Cariera Șaptebani” S.A. au fost luate toate măsurile necesare pentru protecția informației privind administrarea întreprinderii, menționând că în contractele individuale de muncă încheiate cu administratorul și contabilul întreprinderii au fost inserate clauze prin care ultimii s-au obligat să păstreze secretul comercial al întreprinderii.

51. Totuși, în rezultatul studierii contractului individual de muncă încheiat între „Cariera Șaptebani” S.A. și dl ȚȚȚȚ, s-a stabilit că acesta nu conține nici o mențiune privind secretul comercial al întreprinderii la fel cum nu conține nici o clauză contractuală care ar obliga salariatul, în persoana dlui ȚȚȚȚ, să păstreze cu strictețe orice secret comercial al Angajatorului, decât o clauza prin care părțile s-au obligat să nu divulge, pe toată perioada de acțiune a contractului individual de muncă și în termen de 1 an după încetarea contractului, date sau informații de care au luat cunoștință în perioada de acțiune a contractului.

52. Ulterior, sub pretextul suplinirii celor menționate în plângere, reclamantul a indicat că ofertele expediate în perioada anilor 2016-2017, de către „Servprodland” S.R.L. către întreprinderile ȚȚȚȚ, ȚȚȚȚ, ȚȚȚȚ, ȚȚȚȚ și ȚȚȚȚ, de asemenea probează faptul obținerii și folosirii secretului comercial al întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. de către „Servprodland” S.R.L.

53. Însă, chiar și aceste argumente s-au dovedit a fi lipsite de suport probatoriu, întrucât nici una din întreprinderile cărora le erau adresate ofertele respective nu se regăsește în lista cumpărătorilor întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A., atașată de către reclamant la scrisoarea cu nr. de intrare 972 din 09 martie 2021.

54. La caz, nu pot fi apreciate drept întemeiate nici argumentele reclamantului, prezentate după recepționarea raportului de investigație, cu privire la măsurile întreprinse de „Cariera Șaptebani” S.A. în vederea păstrării confidențialității listei clienților întreprinderii.

55. De fapt, acesta a identificat câteva clauze din contractele încheiate de

„Cariera Șaptebani” S.A. cu X<X<X și X<X<X, prezentându-le ca fiind o dovadă a desfășurării de către întreprindere a măsurilor necesare pentru păstrarea confidențialității informației ce constituie secret comercial.

56. Urmare, însă, a examinării clauzelor nominalizate, și anume a pct. 6.12 din Contractul nr. LS/CS-1 încheiat la data de 01.11.2016 între „Cariera Șaptebani” S.A. și X<X<X, precum și a pct. 11.14 din Contractul nr. 2955 încheiat la data de 18.10.2016 între „Cariera Șaptebani” S.A. și X<X<X, s-a constatat că nici acestea nu conțin mențiuni din care să rezulte expres conținutul informațiilor ce constituie secret comercial.

57. Însuși reprezentantul întreprinderii reclamante a remarcat că pct. 6.12 din contractul încheiat între „Cariera Șaptebani” S.A. și X<X<X prevede că este confidențială și nu poate fi divulgată sau utilizată în scopuri personale de către părți informația cu privire la beneficiarul mărfii (X<X<X), ci nu identitatea cumpărătorului, iar prin pct. 11.14 din contractul încheiat cu X<X<X, părțile nu au convenit decât că atât contractul, cât și întreaga informație ce derivă din acesta reprezintă informație cu acces limitat.

58. Reieșind din probele acumulate la dosar se atestă că reclamantul, în încercarea de a demonstra că lista clienților cu care întreprinderea a contractat până la data de 01 martie 2019 constituie secret comercial, a evidențiat toate măsurile realizate în vederea asigurării confidențialității unor informații, care însă nu pot substitui măsurile ce se impuneau *de jure* a fi întreprinse de către „Cariera Șaptebani” S.A.

59. Or, art. 7 din Legea nr. 171/1995 prevedea în mod imperativ că „subiecții secretului comercial elaborează instrucțiuni, regulamente privind asigurarea păstrării secretului comercial în care se stabilesc: a) conținutul și volumul informațiilor ce constituie secret comercial; b) modul de atribuire informațiilor, lucrărilor și articolelor a mențiunii "Secretul întreprinderii" și de scoatere a acestei mențiuni; c) procedura admiterii lucrătorilor agentului economic, precum și a persoanelor antrenate în activitatea lui, la informațiile ce constituie secret comercial; d) modul de folosire, evidență, păstrare și marcare a

documentelor și a altor purtători de informație, a articolelor, obiectul cărora constituie secret comercial; e) organizarea controlului asupra modului de folosire a informațiilor ce constituie secret comercial; f) procedura de asumare a obligațiilor reciproce de către agenții economici privind păstrarea secretului comercial la încheierea contractelor de desfășurare a unor acțiuni comune; g) modul de aplicare a măsurilor de influență disciplinară și materială prevăzute de legislația asupra lucrărilor care au divulgat secretul comercial; h) punerea răspunderii pentru asigurarea păstrării secretului comercial în seama persoanei cu funcții de răspundere a agentului economic”.

60. Mai mult, afirmațiile reclamantului precum că clauzele de confidențialitate inserate în contractele individuale de muncă încheiate cu administratorul și contabilul, inclusiv în unele contracte încheiate cu alte întreprinderi, reprezintă dovada faptului că de către „Cariera Șaptebani” S.A. au fost luate toate măsurile necesare pentru atribuirea informației despre clientela întreprinderii la secret comercial și că Legea nr. 171/1995 nu prevede o listă exhaustivă de măsuri ce urmează a fi întreprinse în vederea păstrării confidențialității informației ce constituie secret comercial, reprezintă o dovadă a înțelegerii incorecte a legislației de către reclamant.

61. De altfel, reprezentantul întreprinderii reclamante ar fi cunoscut despre faptul că „Cariera Șaptebani” S.A., în calitate de deținător al secretului comercial, în temeiul art. 5 alin. (3) și art. (7) din Legea nr. 171/1995, avea nu doar dreptul dar și obligația de a elabora un act în care să stabilească expres conținutul și volumul informației ce constituie secret comercial.

62. Cu privire la afirmația reprezentantului „Cariera Șaptebani” S.A. că începând cu 01 martie 2019, legiuitorul a exclus condiția ca pentru a fi secret comercial, informația să fie menționată ca reprezentând obiectul unor măsuri de păstrare a confidențialității, atragem atenția asupra faptului că prevederile art. 2 lit. c) din Legea nr. 171/1995 și-au găsit corespondentul în cuprinsul art. 2047 alin. (3) lit. c) din Codul civil al Republicii Moldova. Prin urmare, deținătorii secretelor comerciale, chiar și după intrarea în vigoare a modificărilor Codului civil (în

temeiul Legii nr. 175 din 11.11.2021 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din data de 01.03.2022) nu au fost eliberați de obligația de a întreprinde măsuri rezonabile pentru păstrarea confidențialității informațiilor respective.

63. Ulterior, însuși reclamantul a remarcat că începând cu data de 01 martie 2019 reprezintă secret comercial doar acea informație despre clientela întreprinderii, care a făcut obiectul unor măsuri rezonabile pentru a fi păstrată secretă.

64. Astfel, în scopul probării faptului că clientela întreprinderii „Cariera Șaptebani” S.A. constituie secret comercial în sensul prevederilor Codului civil al Republicii Moldova, ignorând regula cu valoare de principiu potrivit căreia o lege nouă nu operează asupra trecutului, reclamantul a evidențiat pretinsele acțiuni și măsuri întreprinse de către întreprindere în vederea protejării secretului comercial în perioada de acțiune a Legii nr. 171/1995.

65. Alte măsuri efectuate de „Cariera Șaptebani” S.A. pentru atribuirea clienților, cu care întreprinderea a încheiat contracte inclusiv după data de 01 martie 2019, la secret comercial nu au fost enunțate de către reclamant.

66. Pe cale de consecință, în contextul celor expuse *supra*, precizăm că acuzațiile privind obținerea și utilizarea ilegală a secretului comercial aduse întreprinderii „Servprodland” S.R.L. de către „Cariera Șaptebani” S.A. s-au dovedit a fi neîntemeiate, întrucât reclamantul, după cum s-a demonstrat în cadrul investigației, nejustificat și-a arogat calitatea de deținător de secret comercial.

67. Referitor la pretențiile invocate de reclamant precum că „Servprodland” S.R.L. a întreprins acțiuni de instigare a clienților săi la rezilierea contractelor încheiate cu aceasta, precum și la executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale prin acordarea de avantaje acestora, fapte ce se încadrează în prevederile art. 16 din Legea concurenței, menționăm că în vederea aplicării răspunderii în baza normei indicate, este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) fapta de instigare a clientelei întreprinderii-victimă să fie săvârșită de un concurent al acesteia, sau de un terț în interesele ultimului; b) acțiunea de instigare să fie realizată în scopul determinării clientelei întreprinderii-

victimă la: 1) rezilierea neîntemeiată a contractului încheiat cu întreprinderea-victimă sau 2) la neexecutarea/executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale în raport cu întreprinderea dată; c) acțiunea de instigare să fie realizată prin oferirea, mijlocit sau nemijlocit, de recompense materiale, compensații sau de alte avantaje clienței întreprinderii-victimă.

68. La caz, constatăm că de către reprezentantul întreprinderii reclamante nu au fost prezentate probe care să ateste existența unor semne plauzibile și temeieri rezonabile pentru a suspecta „Servprodland” S.R.L. de încălcarea art. 16 din Legea concurenței.

69. Or, examinând pretinsa tentativă a întreprinderii „Servprodland” S.R.L., denunțată de către „Cariera Șaptebani” S.A. de a comercializa piatră de calcar unuia dintre clienții acesteia, și anume întreprinderii ȚȚȚ, prin oferirea ultimei produsul respectiv cu fracția 20-120, la un preț mai avantajos de ȚȚȚ \$ *per* tonă, în timp ce „Cariera Șaptebani” S.A. livra către ȚȚȚ același produs la un preț de ȚȚȚ \$ *per* tonă, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. ȚȚȚ din data de 01 decembrie 2016, s-a stabilit că aceasta nu întrunește semnele constitutive ale componenței actului de instigare la reziliere sau de neexecutare/executare necorespunzătoare a contractului încheiat cu concurentul.

70. Mai mult decât atât, prin expedierea ofertei respective întreprinderii ȚȚȚ, „Servprodland” S.R.L. nu a condiționat executarea necorespunzătoare, neexecutarea sau rezilierea de către ȚȚȚ a contractului încheiat cu „Cariera Șaptebani” S.A.

71. Nu au fost reținute drept relevante nici acuzațiile reclamantului precum că „Servprodland” S.R.L. a cauzat neîndeplinirea de către ȚȚȚ și ȚȚȚ a obligațiilor de cumpărare a cantităților convenite de marfă asumate față de „Cariera Șaptebani” S.A., întrucât atât ȚȚȚ (vol. III, f.d. 111) cât și ȚȚȚ (vol. I, f.d. 73) au comunicat că motivul achiziționării pietrișului de la reclamat a fost că „Cariera Șaptebani” S.A. nu dispunea de stoc suficient pentru a îndeplini cererile acestora.

72. Așadar, reieșind din probatoriul administrat, se atestă că în cazul celor

două întreprinderi, „Servprodland” S.R.L. nu a cunoscut, nu a dorit și nu a urmărit survenirea consecințelor menționate de reclamant. Or, „Servprodland” S.R.L. prin vânzarea pietrișului întreprinderilor și nu a urmărit alt scop decât cel prevăzut în actul de constituire.

73. Respectiv, acuzațiile reclamantului cu privire la acțiunile de instigare a clienților acesteia la executarea necorespunzătoare și rezilierea contractelor realizate de „Servprodland” S.R.L. urmează a fi apreciate drept declarative și lipsite de suport probatoriu.

74. Luând în considerare cele menționate mai sus, se conchide că în perioada supusă examinării, întreprinderea „Servprodland” S.R.L. nu a încălcat prevederile art. 16 și art. 17 din Legea concurenței.

V. Prevederi legale relevante

75. Prevederile art. 4 din Legea nr. 183/2012 definește concurența neloială drept *„orice acțiune, realizată de întreprinderi în procesul concurenței, care este contrară uzanțelor oneste în activitatea economică”*.

76. În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1) din Legea concurenței „se interzice întreprinderilor să realizeze acțiuni de concurență neloială”. Art. 4 din legea menționată definește concurența neloială drept *„orice acțiune, realizată de întreprinderi în procesul concurenței, care este contrară uzanțelor oneste în activitatea economică”*. Totodată, conform prevederilor normei sus menționate, întreprinderea reprezintă *„orice entitate, inclusiv asociație de întreprinderi, angajată în activitate economică, indiferent de statutul juridic și de modul de finanțare al acesteia”*.

77. Potrivit art. 14 alin. (2) din Legea concurenței, *„acțiunile de concurență neloială interzise prin prevederile art. 15–19 se examinează de către Consiliul Concurenței, la plângerea privind presupusele acțiuni de concurență neloială depusă de către întreprinderea ale cărei interese legitime au fost lezate, în condițiile stipulate la art. 49 alin. (2)–(4)”*.

78. Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova,

„fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția”.

79. Reieșind din circumstanțele de fapt și de drept constatate, în temeiul prevederilor art. 39 lit. e) și art. 65 alin. (1) lit. a) din Legea concurenței, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. A înceta investigația inițiată prin Dispoziția Plenului nr. 09 din 15.03.2021, în baza art. 16 și art. 17 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012.

2. Prezenta decizie poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, nr. 3).

3. Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința părților.

Alexei GHERȚESCU

Președinte